

צ'צ'קיומצ'חן - זאב-הערבות

כתב וצייר א.רמירז

אגדה מעמק כרמל - דרום קליפורניה

כמו רבים מאנשי החופים משפחתי למדה לדבר ספרדית. כאשר הספרדים התיישבו בדרום קליפורניה הם קראו לאנשינו "קוסטנוס" כלומר "אנשי החוף". היום אחדים מאתנו קוראים לעצמם "קוסטנוס" ואחרים קוראים לעצמם "אוהלון" אמא יצאה מהבית לערב הקריר, כדי להבטיח שדלת הלול שלנו סגורה. פופיי, כלב של אחותי רץ אחריה ללול, שם התרנגולות התיישבו כבר על המוט לקראת הלילה. התיישבתי על הקרסוליים השלובים של סבא וביקשתי שיספר לי סיפור. אחותי התיישבה לידנו על ארגז ריק. השפם של סבא נראה כאילו נע

דמדומים באים מוקדם בבית הקטן שבעמק הכרמל. סבא שלי ישב והביט על תנור העץ, שרעש ולהט בחום. נשענתי על כסא-נע של סבא. כשאחותי מרגרט גמרה לשטוף את כלי הארוחה. פתאום בשקט הערב נשמעה יללה. סבא אמר, בקול חרישי, כאילו בלחש, "קויוט, זאב-הערבות." הקשבנו. תחילה השתרר שקט ושוב נשמעה היללה וסבא אמר "סטה סולו" לומר שזאב-הערבות הוא בודד. בדידות היא אחת הסיבות ליללה של זאב-הערבות.

היום אני תוהה האם ראיתי דמעות בעיניו
המופנות לתקרה החשוכה. אני תוהה
האם נזכר בזמנים עליהם שמע, כשאמא

אדמה הייתה עוד צעירה ויפה ואנשינו
התאספו בבקתות חמות שלהם והקשיבו
כשהזקנים סיפרו סיפורים.

בשמחה, כשאמר: "צ'צ'קיומצ'חן" שפירושו
זאב-הערבות בשפת עם החופים.
רבים מהאינדיאנים מאמינים בכוחות
המיסטיים של קויוט, זאב-הערבות. ידענו
שכדאי מאוד ללמוד מהמנהגים שלהם.
אפילו ממעשי קונדס שלהם אפשר היה
ללמוד.

"לפני הרבה זמן" התחיל סבא, כשהוא
עושה תנועות קטנות בידו כדי להמחיש
את מעבר הזמן. עיני עקבו אחרי הידיים
שלו ונזכרתי במגע של כף ידו. היא הייתה
מיובלת מעבודה בגרזן ובסחיבת מים דרך
העמק שלנו, מאובק, אך יפה ביותר.
הייתה לי תחושה של שלווה רבה
כשישבתי כך לרגלי סבא והקשבתי
לסיפורים שלו על חיות היער והשמיים.

זאב-הערבות והשועל

השועל היה באמת ייצור גאה בפרוותו, ובצדק. אך היה גם זאב-הערבות ואחד השעשועים שלו היה לעשות תעלולים

לשועל.

יום אחד השועל עבר בדרכו הרגילה, בלי

לחשוב על דבר כלשהו מיוחד. פתאום ראה את הזאב הנשען על קיר הצוק. "מהר, מהר" קרא הזאב לשועל "אנא, עזור לי!"

השועל ניגש בזהירות למקום בו עמד הזאב.

"אני מחזיק את הצוק, כדי שלא ייפול ולא ישמיד את הנהר ואת כל הצמחים היפים. בוא ועזור לי."

השועל הבין איזה אסון עלול לקרות אם הצוק ייפול על הצמחים וכל יתר הדברים היפים. הוא השתייך למשפחת הכלבים, ידועה לאומץ וגבורה שלה. הוא לא ראה כל דבר רע במתן עזרה לזאב, אך מצד שני חשש שזה שוב תעלול כלשהו שלו. הזאב ניחש את מחשבותיו של השועל

את הנוף, אותו כל כך אהב.
אחרי כמה דקות אמר הזאב: "אלך להביא
עוד עזרה, אבל אתה תהיה גיבור היום."
השועל חשב שכך באמת צריך להיות ורק
תהה כמה זמן הזאב כבר מבצע את
המשימה החשובה. הוא ראה איך הזאב
הולך בשביל, כשהוא מאחל לו כל טוב
במעשה הגבורה שלו.
השועל הקשיב בינתיים לרוח ששיחקה
בעלי העצים. צפרדע עברה שם בקפיצות,
עצרה, הביטה על השועל. אחר כך עלתה
על סלע שטוח ונרדמה. האם לא הייתה
מודעת לסכנה האורבת באותו הרגע
באזור זה?
גם נחש עבר, כשהוא מניע את ראשו
לצדדים, זחל הלאה. השועל היה מעדיף

"הביט בעננים! האם אינך רואה עליהם
איך הצוק זז?" שאל.
זה שכנע את השועל. הוא הבין שאם עליו

לעזור, הוא חייב לעשות זאת מיד. הוא
קפץ מעל כמה אבנים ונעמד ליד הזאב.
הוא הרגיש באחריות רבה בה הוא מציל

שהוא ינוד בראשו להסכמה. אבל אולי שני
אלה לא הבינו את חשיבות הפעולה

ההיסטורית שמתקיימת ביום אביבי זה.
אך פתאום שמע משק כנפיים ועורב
התיישב על ענף העץ הסמוך. "קרא, קרא"

שמע את קריאתו השועל, והשתומם מה
ריגש כל כך את העורב.
"הצוק הזה לא ייפול לעולם!" קרא העורב
"הזאב שוב הצליח לרמות אותך. האמן לי.
הרי תמיד אמרתי לך את האמת. רק עזוב
את הצוק. תראה שהוא לא ייפול."
השועל חשב רגע ונזכר שידידו העורב
תמיד היה אמין ולא עשה לו תעלולים.
הוא צעד אחורה. אכן הקיר המוצק של
אדמה וסלע לא זז כלל. השועל רץ לאורך
השביל והביט אחורנית על הצוק. זה עמד
ונראה יותר יפה מתמיד. הוא מעולם לא
הרגיש ביופיו ואיכשהו שמח שבילה כאן
זמן מה, אפילו אם רק הודות לתעלול של
הזאב. הוא המשיך לרוץ בשביל,
כשהעורב עף מעליו עם "קרא, קרא"

"אבל אני רוצה לפצות אותך על התעלול
שעשיתי לך הבוקר."

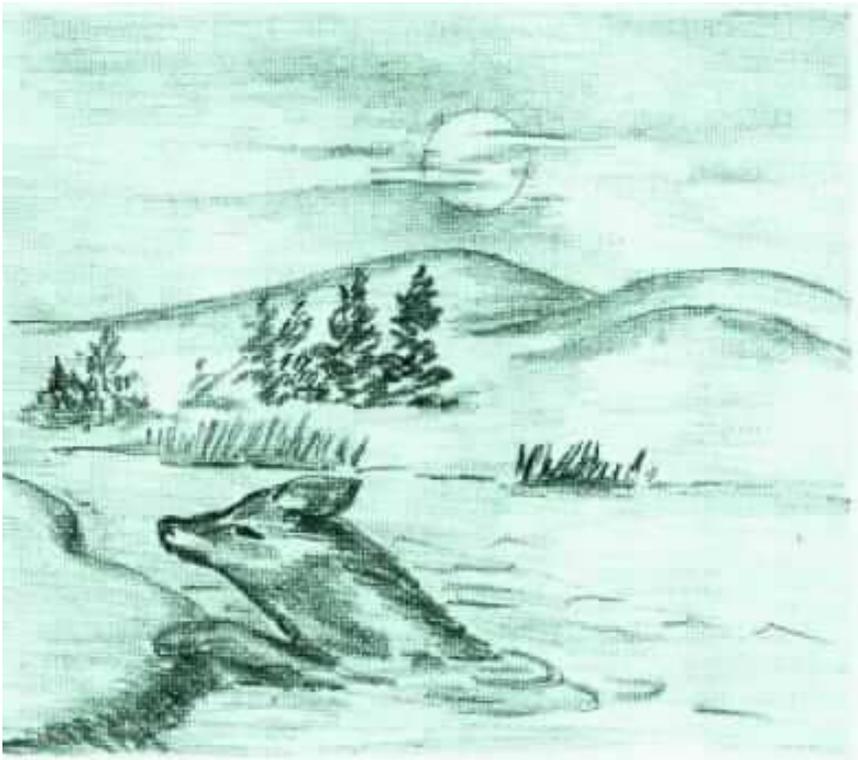

"שכח מזה" ענה השועל "היית ידיד שלי
ועכשיו לא אאמין לך בשום דבר."
"אבל הבט למים" אמר הזאב "ראה את
כיכר הגבינה צהובה שם, בפנים. בכוונה
שמרתי עליה בשבילך. רק לך מגיע
המטעם הזה."

רעשני.

הוא ימצא את הזאב ויראה לו שהוא לא
הצליח לשטות בו, בכל אופן לא זמן רב.
עבר זמן והשועל נעשה צמא מאוד. הוא
החליט ללכת לסכר הבונים ולשתות קצת
מים צוננים. הוא התקרב למים ושתה
מהנוזל המרווה הקריר.
ואז שמע קול מוכר. הוא הרים את ראשו
וזקף את אוזניו. הביט שמאלה וימינה. שם
בצל, בקצה המים שכב הזאב.
הזאב פיהק והשועל נזכר בצליל זה. כך
נשמע הזאב תמיד, כשרצה להראות
תמים.
"חיכיתי לך" אמר הזאב.
"אינני רוצה לדבר איתך" אמר השועל "אני
אתעלם ממך כליל."

השועל קפץ למים ויצא משם מיד
במהירות. המים היו רטובים וקרים מאוד.
הוא הביט סביב וראה חיות רבות
שעוקבות אחריו.
נעשה כבר חושך. ירח מלא זרח בשמיים.
אם הוא רוצה להשיג את הגבינה, עליו

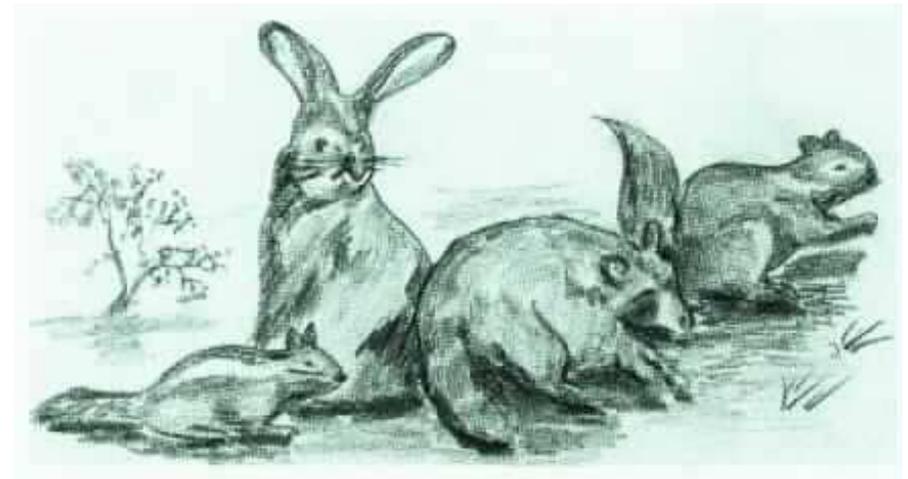
השועל הביט במים ואמנם ראה שם כיכר
גבינה גדולה, צהובה, בדיוק כפי שאהב.
היה באמת יפה מצדו של הזאב ששמר
אותה בשבילו. אך עדיין הייתה בעיה. איך

להגיע אליה? הוא לא רצה ללכלך את
פרוותו היפה. אבל איך שלא תכנן לא
הייתה ברירה אחרת. הוא מוכרח לשחות
אליה.

לעשות זאת מיד.

הוא צלל שוב במים ולא ראה יותר את הגבינה. הוא חיפש את גמולו אך לשווא. הרגיש שזנבו נוגע בקרקעית. הוא עלה

שוב וטפס על החוף.

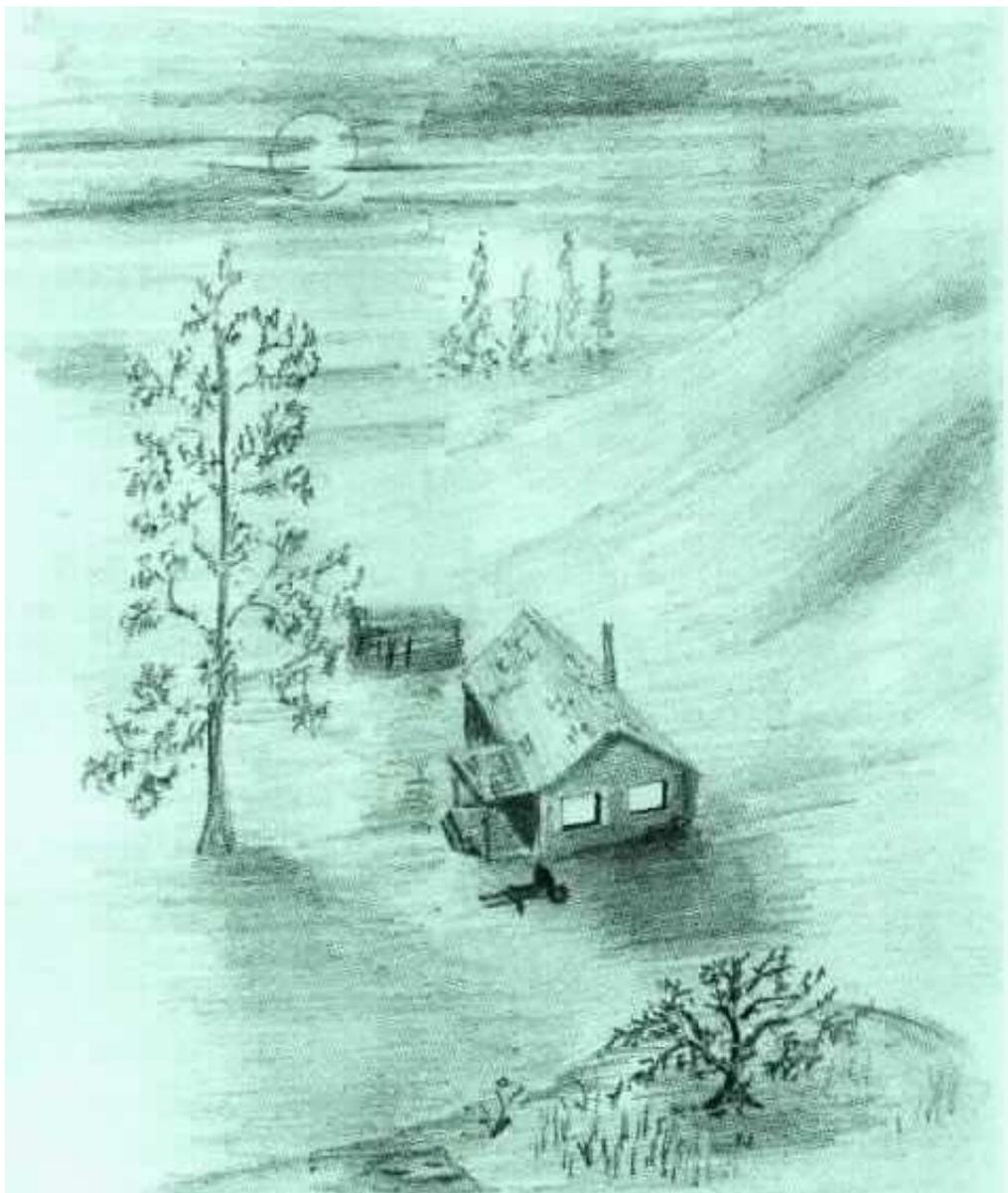
כל החיות שעל החוף צחקו. נראה שהסנאי מנצח על המקהלה. "ראה, ראה" קרא הסנאי "ראה את זנבך. איזה טבעת יפה יש לך עליו."

"גם אני רוצה אחת" קרא דביבון וקפץ למים.

השועל הביט על זנבו ואמנם, טבעת בוץ כיסתה את קצהו. הוא לא חשב שזה כל כך יפה, אך חיות אחרות כנראה חשבו אחרת. הם התחילו לקפוץ למים ולגרור את זנבותיהם על הקרקעית. היו שהצליחו להתקשט בטבעת בוץ, היו שלא הצליחו, אך כולם נהנו מאוד.

זאב-הערבות עמד רחוק ורק הקשיב למהומה שהקימו כל החיות, עם השועל במרכזם.

הוא הביט בירח. אילו לא עשה את התעלול האחרון, יכול היה אף הוא להיות בחבורה, כמו השועל. אך במקום זאת הוא היה בודד.

הוא הביט שוב בירח והשמיע יללה ארוכה
וחזקה, כמה שרק יכול היה. הוא שמע איך
ההד הולך לאורך העמק, ליד הבית הקטן
עם האורות המציצים מחלונות, ושוברים
את חושך הלילה.

